ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 11ης Αυγούστου 1995 *

Στην υπόθεση C-448/93 P,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τον John Forman, νομικό σύμβουλο, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως που υποβλήθηκε κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 16 Σεπτεμβρίου 1993 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τέταρτο τμήμα) στην υπόθεση T-60/92, Muireann Noonan κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. II-911), και με την οποία ζητείται η αναίρεση της αποφάσεως αυτής,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Muireann Noonan, εκπροσωπουμένη από τον James O' Reilly, SC, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τα γραφεία της Fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή), εκτελούντα χρέη προέδρου τμήματος, D. A. O. Edward και J.-P. Puissochet, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Ιανουαρίου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Νοεμβρίου 1993, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού του Δικαστηρίου ΕΚ και των αντιστοίχων διατάξεων των Οργανισμών του Δικαστηρίου ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 16ης Σεπτεμβρίου 1993, Τ-60/92, Muireann Noonan κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. II-911), καθόσον με την απόφαση αυτή κρίθηκε παραδεκτή η προσφυγή που άσκησε η Noonan με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως που της κοινοποιήθηκε στις 9 Ιουνίου 1992 περί απορρίψεως της αιτήσεως συμμετοχής της στον γενικό διαγωνισμό COM/C/741, τον οποίο είχε προκηρύξει η Επιτροπή προκειμένου να καταρτίσει εφεδρικό πίνακα μελλοντικών προσλήψεων δακτυλογράφων — C 5/C 4 — αγγλικής γλώσσας (ΕΕ 1991, C 333 A, σ. 11).

2 Σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, το ιστορικό της διαφοράς είναι το εξής:

«1. Η Noonan, επικουρική υπάλληλος του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπέβαλε αίτηση συμμετοχής στον γενικό διαγωνισμό COM/C/741, που διοργάνωσε η Επιτροπή προκειμένου να καταρτίσει εφεδρικό πίνακα μελλοντικών προσλήψεων δακτυλογράφων — C 5/C 4 — αγγλικής γλώσσας (ΕΕ 1991, C 333 A, σ. 11, συνημμένο Α στην προσφυγή).

2. Με έγγραφο της 9ης Ιουνίου 1992 (συνημμένο C στην προσφυγή), η Noonan πληροφορήθηκε την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής να απορρίψει την υποψηφιότητά της, κατ' εφαρμογή της παραγράφου II (Όροι συμμετοχής στον διαγωνισμό), Β (ειδικοί όροι), 2 (Απαιτούμενοι τίτλοι ή διπλώματα) της προκηρύξεως του διαγωνισμού, για τον λόγο ότι είχε περατώσει πανεπιστημιακές σπουδές και είχε λάβει το πτυχίο Honours Degree γαλλικής και ιταλικής φιλολογίας του University College του Δουβλίνου.

3. Οι εν λόγω διατάξεις της προκηρύξεως του διαγωνισμού είχαν ως εξής:

"Θα αποκλεισθούν από τον διαγωνισμό και/ή θα υποστούν τις περαιτέρω πειθαρχικές κυρώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων:

i) οι υποψήφιοι που έχουν πτυχίο που τους επιτρέπει να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς επιπέδου Α ή LA (βλ. πίνακα συνημμένο στον οδηγό που προηγείται της προκηρύξεως)·

ii) οι υποψήφιοι που παρακολουθούν το τελευταίο έτος των σπουδών που αναφέρονται στο σημείο i."

Όσον αφορά τα διπλώματα που χορηγούνται στην Ιρλανδία, ο προαναφερθείς πίνακας, που επισυνάπτεται στον "οδηγό για τους υποψηφίους σε ενδοϋπηρεσιακό διαγωνισμό ή σε γενικό διαγωνισμό της Επιτροπής" (στο εξής: οδηγός) — ο οποίος δημοσιεύθηκε επίσης στην ΕΕ 1991, C 333 A, πριν από την επίμαχη προκήρυξη του διαγωνισμού — απαιτούσε University Degree για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς επιπέδου Α ή LA.»

3 Υπό τις περιστάσεις αυτές, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Αυγούστου 1992, η Noonan άσκησε προσφυγή με την οποία ζητούσε την ακύρωση της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής να απορρίψει την αίτησή της, αποφάσεως η οποία της κοινοποιήθηκε με το προπαρατεθέν έγγραφο της 9ης Ιουνίου 1992.

4 Η Επιτροπή πρότεινε στις 23 Σεπτεμβρίου 1992 ένσταση απαραδέκτου, προς θεμελίωση της οποίας ισχυρίστηκε ότι ένας υπάλληλος δεν μπορεί, προς στήριξη προσφυγής στρεφομένης κατ' αποφάσεως εξεταστικής επιτροπής διαγωνισμού, να προβάλλει λόγους ακυρώσεως που αναφέρονται σε υποτιθέμενες πλημμέλειες της προκηρύξεως του διαγωνισμού, εφόσον δεν προσέβαλε εμπροθέσμως τις διατάξεις της προκηρύξεως αυτής που θεωρεί ότι τον βλάπτουν.

5 Με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση το Πρωτοδικείο απέρριψε την ένσταση και έκρινε την προσφυγή της Noonan παραδεκτή ως προς όλους τους λόγους ακυρώσεως.

6 Το Πρωτοδικείο έκρινε (σκέψη 21) ότι, ναι μεν η Noonan δικαιούνταν να ασκήσει εντός της προβλεπομένης προθεσμίας προσφυγή κατά της προκηρύξεως του διαγωνισμού, πλην όμως δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχασε το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής κατά της ατομικής αποφάσεως περί αποκλεισμού της από τον διαγωνισμό, για τον λόγο ότι δεν προσέβαλε εμπροθέσμως την προκήρυξη του διαγωνισμού.

7 Πράγματι, το Πρωτοδικείο (σκέψη 23) έκρινε καταρχάς ότι ένας υποψήφιος διαγωνισμού δεν μπορεί να στερηθεί του δικαιώματος να αμφισβητήσει καθ' όλα τα στοιχεία, περιλαμβανομένων και εκείνων που έχουν καθοριστεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού, το βάσιμο της ατομικής αποφάσεως που εκδόθηκε γι' αυτόν κατ' εφαρμογήν των όρων της προκηρύξεως αυτής, δεδομένου ότι μόνον αυτή η απόφαση εφαρμογής εξατομικεύει τη νομική του κατάσταση και του παρέχει τη δυνατότητα να γνωρίζει με βεβαιότητα πώς και σε ποιο βαθμό θίγονται τα συμφέροντά του. Κατά το Πρωτοδικείο, η αρχή αυτή εφαρμόζεται εξίσου στην περίπτωση κατά την οποία, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, οι όροι συμμετοχής που αναφέρονται στην προκήρυξη δεν παρέχουν κανένα περιθώριο εκτιμήσεως στην εξεταστική επιτροπή και δεν δημιουργούν καμία δυσχέρεια ερμηνείας κατά την εφαρμογή τους, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υποθέσεως.

8 Το Πρωτοδικείο έκρινε στη συνέχεια (σκέψεις 24, 25 και 26) ότι η λύση αυτή προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία οι λόγοι ακυρώσεως που στηρίζονται στις πλημμέλειες προκηρύξεως διαγωνισμού που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως προβάλλονται παραδεκτώς όταν αφορούν την αιτιολογία της προσβαλλομένης εκτελεστικής αποφάσεως. Συναφώς, το Πρωτοδικείο αναφέρθηκε ειδικότερα στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1986, 294/84, Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 977), της

8ης Μαρτίου 1988, 64/86, 71/86, 72/86, 73/86 και 78/86, Sergio κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 1399), και της 6ης Ιουλίου 1988, 164/87, Simonella κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 3807), καθώς και στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Οκτωβρίου 1992, T-50/91, De Persio κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-2365).

9 Το Πρωτοδικείο παρατήρησε επίσης (σκέψη 27) ότι η νομολογία αυτή συνάδει προς τη λύση που έδωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 7ης Απριλίου 1965, 35/64, Alfieri κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 81, σκέψη 3), η οποία είναι προγενέστερη της προαναφερθείσας αποφάσεως Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής. Με την απόφαση Alfieri κατά Κοινοβουλίου έγινε δεκτό ότι, «εν όψει της συνοχής των διαφόρων πράξεων που συνθέτουν τη διαδικασία προσλήψεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι με την προσφυγή που ασκείται κατά των υστέρων πράξεων αυτής της διαδικασίας ο προσφεύγων μπορεί να προβάλει τις πλημμέλειες των προηγουμένων πράξεων που συνδέονται στενά μαζί τους». Κατά το Πρωτοδικείο όμως, από την απόφαση Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής, ερμηνευομένη υπό το φως των προπαρατεθεισών μεταγενεστέρων αποφάσεων του Δικαστηρίου, προκύπτει ότι μόνον όταν δεν υπάρχει στενός δεσμός μεταξύ της ιδίας της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως και του επιμάχου λόγου ακυρώσεως ο λόγος αυτός πρέπει να κριθεί απαράδεκτος, κατ' εφαρμογή των κανόνων δημοσίας τάξεως σχετικά με την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, από τους οποίους δεν επιτρέπεται παρέκκλιση, σε μια τέτοια περίπτωση, για να μη θιγεί η αρχή της ασφάλειας δικαίου.

10 Τέλος, το Πρωτοδικείο έκρινε (σκέψη 28) ότι θα αντέβαινε προς την αρχή της ασφάλειας δικαίου και της ένδικης προστασίας των ενδιαφερομένων υποψηφίων το να εξαρτηθεί το παραδεκτό των λόγων ακυρώσεως αυτών από την ύπαρξη ασάφειας ή αβεβαιότητας συμφυούς είτε προς τους όρους της προκηρύξεως του διαγωνισμού είτε προς την εφαρμογή τους, εν όψει των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

11 Στο πλαίσιο της παρούσας αιτήσεως αναιρέσεως η Επιτροπή προβάλλει τρεις λόγους αναιρέσεως:

12 Πρώτον, από τη μεταγενέστερη της προπαρατεθείσας αποφάσεως Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι οι υποψήφιοι που δεν πρόσβαλαν προκήρυξη διαγωνισμού εντός της προβλεπομένης προθεσμίας μπορούν εν τούτοις να προβάλουν πλημμέλειες που σημειώθηκαν κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, έστω και αν η αιτία των πλημμελειών αυτών μπορεί

να βρίσκεται στο κείμενο της προκηρύξεως του διαγωνισμού (προπαρατεθείσα απόφαση Sergio κ.λπ. κατά Επιτροπής). Εν τούτοις, η νομολογία αυτή δεν μπορεί να ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία ο επίμαχος όρος συμμετοχής στον διαγωνισμό τον οποίο θέτει η προκήρυξη του διαγωνισμού — εν προκειμένω η διάταξη που προβλέπει τον αποκλεισμό από τον διαγωνισμό των υποψηφίων που έχουν πτυχίο που τους παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής στους διαγωνισμούς επιπέδου Α ή LA — είναι σαφής και ακριβής, με συνέπεια η εξεταστική επιτροπή να μη διαθέτει καμία εξουσία εκτιμήσεως κατά την εφαρμογή του.

13 Δεύτερον, η Επιτροπή θεωρεί ότι η δυνατότητα των υποψηφίων να επικαλούνται, μέχρι την ολοκλήρωση των τελευταίων σταδίων του διαγωνισμού, την πλημμέλεια όρων συμμετοχής που θέτει η προκήρυξη του διαγωνισμού και οι οποίοι είναι σαφείς και μονοσήμαντοι θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της χρηστής διοικήσεως, στις οποίες στηρίχθηκε το Δικαστήριο για να κρίνει, με την προπαρατεθείσα απόφαση Adams κ.λπ. κατά Επιτροπής, ότι οι προσφεύγοντες θα έπρεπε να έχουν προσβάλει εμπροθέσμως τις διατάξεις της προκηρύξεως του διαγωνισμού οι οποίες, κατά την άποψή τους, ήταν βλαπτικές γι' αυτούς.

14 Τρίτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, αν η νομολογία του Δικαστηρίου είχε το περιεχόμενο που της απέδωσε το Πρωτοδικείο, θα αποδυναμωνόταν ο κανόνας του άρθρου 91 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), ο οποίος προβλέπει τρίμηνη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής .

15 Επιβάλλεται η παρατήρηση ότι και οι τρεις αυτοί λόγοι αναιρέσεως συνίστανται στον ισχυρισμό ότι η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση συνιστά παράβαση του άρθρου 91 του ΚΥΚ και η παράβαση αυτή αποτελεί στην πραγματικότητα τον μόνο λόγο αναιρέσεως.

16 Ο λόγος αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

17 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο διαδικασίας προσλήψεως, ο προσφεύγων μπορεί, όταν ασκεί προσφυγή κατά μεταγενεστέρων πράξεων της

διαδικασίας προσλήψεως, να προβάλλει την πλημμέλεια των προγενεστέρων πράξεων οι οποίες συνδέονται στενά με αυτές (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 31ης Μαρτίου 1965, 12/64 και 29/64, Ley κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 41, και Sergio κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 15). Πράγματι, κατά το Δικαστήριο, δεν μπορεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, να επιβάλλεται στους ενδιαφερομένους η υποχρέωση να ασκούν τόσες προσφυγές όσες είναι οι πράξεις της διαδικασίας αυτής που ενδέχεται να τους προκαλούν βλάβη (βλ., μεταξύ άλλων, την προπαρατεθείσα απόφαση Ley κατά Επιτροπής).

18 Η επιχειρηματολογία της Επιτροπής, στηριζόμενη στις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της χρηστής διοικήσεως, κατά την οποία η νομολογία αυτή δεν ισχύει σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση, δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

19 Πράγματι, η μνημονευθείσα νομολογία στηρίζεται στην ιδιαίτερη φύση της διαδικασίας προσλήψεων, η οποία είναι σύνθετη διοικητική ενέργεια, συγκείμενη από διαδοχικές αποφάσεις που συνδέονται στενά μεταξύ τους. Το έρεισμα αυτό δεν χάνει καθόλου την αξία του στην περίπτωση κατά την οποία, όπως εν προκειμένω, ο αμφισβητούμενος όρος συμμετοχής που θέτει η προκήρυξη του διαγωνισμού είναι σαφής και ακριβής. Επομένως, παρέλκει η διάκριση ανάλογα με τον βαθμό σαφήνειας και ακρίβειας της προκηρύξεως του διαγωνισμού.

20 Από τα προηγηθέντα προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

21 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Moitinho de Almeida Edward Puissochet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Αυγούστου 1995.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο προεδρεύων του πέμπτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida